

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē yuddhakāṇḍē

॥ saptaviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptaviṃśaḥ sargaḥ ॥

vānarasainyasya pradhānayūthapatināṃ paricayaḥ

tāmstu tē sampravakṣyāmi
prēkṣamāṇasya yūthapān |
rāghavārthē parākrāntā
yē na rakṣanti jīvitam ॥ 6.27.1 ॥

snigdhā yasya bahuvyāmā
dīrghalāṅgūlamāśritāḥ |
tāmrāḥ pītāḥ sitāḥ śvētāḥ
prakīrṇā ghōrakarmaṇaḥ ॥ 6.27.2 ॥

pragṛhītāḥ prakāśantē
sūryasyēva marīcayaḥ |
pṛthivyāṃ cānukṛṣyantē
harō nāmaiṣa vānaraḥ ॥ 6.27.3 ॥

yaṃ pṛṣṭhatō'nugacchanti
śataśō'tha sahasraśaḥ |
vrkṣānudyamya sahasā
laṅkārohaṇatatparāḥ ॥ 6.27.4 ॥

yūthapā harirājasya
 kiṅkarāḥ samupasthitāḥ |
 nīlāniva mahāmēghāṃ -
 stiṣṭhatō yāṃstu paśyasi || 6.27.5 ||

asitāñjanasaṅkāśān
 yuddhē satyaparākramān |
 asaṅkhyēyānanirdēśān
 paraṃ pāramivōdadhēḥ || 6.27.6 ||

parvatēṣu ca yē kēcid
 viṣayēṣu nadīṣu ca |
 ētē tvāmabhivartantē
 rājannṛkṣāḥ sudāruṇāḥ || 6.27.7 ||

ēṣāṃ madhyē sthitō rājan
 bhīmākṣō bhīmadarśanaḥ |
 parjanya iva jīmūtaiḥ
 samantāt parivāritaḥ || 6.27.8 ||

ṛkṣavantam giriśrēṣṭha -
 madhyāstē narmadāṃ piban |
 sarvarkṣāṇāmadhipati -
 rdhūmrō nāmaiṣa yūthapaḥ || 6.27.9 ||

yavīyānasya tu bhrātā
 paśyainaṃ parvatōpamam |
 bhrātrā samānō rūpēṇa
 viśiṣṭastu parākramē || 6.27.10 ||

sa ēṣa jāmbavān nāma
 mahāyūthapayūthapaḥ |
 praśāntō guruvartī ca
 samprahārēṣvamarṣaṇaḥ || 6.27.11 ||

ētēna sāhyaṃ tu mahat
 kṛtaṃ śakrasya dhīmatā |
 daivāsurē jāmbavatā
 labdhāśca bahavō varāḥ || 6.27.12 ||

āruhya parvatāgrēbhyō
 mahābhraVIPulāḥ śilāḥ |
 muñcanti vipulākārā
 na mṛtyōrudvijanti ca || 6.27.13 ||

rākṣasānāṃ ca sadṛśāḥ
 piśācānāṃ ca rōmaśāḥ |
 ētasya saīnyā bahavō
 vicarantyamitaujasaḥ || 6.27.14 ||

ya ēnamabhisamrabdhaṃ
 plavamānamavasthitam |
 prēkṣantē vānarāḥ sarvē
 sthitā yūthapayūthapam || 6.27.15 ||

ēṣa rājan sahasrākṣaṃ
 paryupāstē harīśvaraḥ |
 balēna balasaṃyuktō
 dambhō nāmaiṣa yūthapaḥ || 6.27.16 ||

yaḥ sthitaṃ yōjanē śailaṃ
 gacchan pārśvēna sēvatē |
 ūrdhvaṃ tathaiva kāyēna
 gataḥ prāpnōti yōjanam || 6.27.17 ||

yasmāt tu paramaṃ rūpaṃ
 catuṣpātsu na vidyatē |
 śrutaḥ sannādanō nāma
 vānarāṇāṃ pitāmahaḥ || 6.27.18 ||

yēna yuddhaṃ tadā dattaṃ
 raṇē śakrasya dhīmatā |
 parājayaśca na prāptaḥ
 sō'yaṃ yūthapayūthapaḥ || 6.27.19 ||

yasya vikramamāṇasya
 śakrasyēva parākramaḥ |
 ēṣa gandharvakanyāyā -
 mutpannaḥ kṛṣṇavartmanā || 6.27.20 ||

tadā dēvāsurē yuddhē
 sāhyārthaṃ tridivaukasām |
 yatra vaiśravaṇō rājā
 jambūmupaniṣēvatē || 6.27.21 ||

yō rājā parvatēndrāṇāṃ
 bahukinnarasēvinām |
 vihārasukhadō nityaṃ
 bhrātustē rākṣasādhipa || 6.27.22 ||

tatraiṣa ramatē śrīmān
 balavān vānarōttamaḥ |
 yuddhēṣvakatthanō nityaṃ
 krathanō nāma yūthapaḥ || 6.27.23 ||

vṛtaḥ kōṭisahasrēṇa
 harīṇāṃ samavasthitaḥ |
 ēṣaivāśaṃsatē laṅkāṃ
 svēnānīkēna marditum || 6.27.24 ||

yō gaṅgāmanuparyēti
 trāsayan gajayūthapān |
 hastināṃ vānarāṇāṃ ca
 pūrvavairamanusmaran || 6.27.25 ||

ēṣa yūthapatirnētā
 garjan giriguhāśayaḥ |
 gajān rōdhayatē vanyā -
 nārujaṃśca mahīruhān || 6.27.26 ||

harīṇāṃ vāhinīmukhyō
 nadīṃ haimavatīmanu |
 uśīrabījamāśritya
 mandaraṃ parvatōttamam || 6.27.27 ||

ramatē vānaraśrēṣṭhō
 divi śakra iva svayam |
 ēnaṃ śatasahasrāṇāṃ
 sahasramabhivartatē || 6.27.28 ||

vīryavikramadr̥ptānām
 nardatām bāhuśālinām |
 sa ēṣa nētā caitēṣām
 vānarāṇām mahātmanām || 6.27.29 ||

sa ēṣa durdharō rājan
 pramāthī nāma yūthapaḥ |
 vātēnēvōddhataṃ mēgham
 yamēnamanupaśyasi || 6.27.30 ||

anīkamapi saṃrabdham
 vānarāṇām tarasvinām |
 uddhūtamaruṇābhāsam
 pavanēna samantataḥ || 6.27.31 ||

vivartamānaṃ bahuśō
 yatraitadbahulaṃ rajaḥ |
 ētē'sitamukhā ghōrā
 gōlāṅgūlā mahābalāḥ || 6.27.32 ||

śataṃ śatasahasrāṇi
 dr̥ṣṭvā vai sētubandhanam |
 gōlāṅgūlaṃ mahārāja
 gavākṣaṃ nāma yūthapam || 6.27.33 ||

parivāryābhinardantē
 laṅkāṃ marditumōjasā |
 bhramarācaritā yatra
 sarvakālaphaladrumāḥ || 6.27.34 ||

yaṃ sūryastulyavarṇābha -
 manuparyēti parvatam |
 yasya bhāsā sadā bhānti
 tadvarṇā mṛgapakṣiṇaḥ || 6.27.35 ||

yasya prasthaṃ mahātmānō
 na tyajanti maharṣayaḥ |
 sarvakāmaphalā vṛkṣāḥ
 sadā phalasamanvitāḥ || 6.27.36 ||

madhūni ca mahārhanī
 yasmin parvatasattamē |
 tatraiṣa ramatē rājan
 ramyē kāñcanaparvatē || 6.27.37 ||

mukhyō vānaramukhyānām
 kēsari nāma yūthapaḥ |
 ṣaṣṭirgirisahasrāṇi
 ramyāḥ kāñcanaparvatāḥ || 6.27.38 ||

tēṣāṃ madhyē girivara -
 stvamivānagha rakṣasām |
 tattraikē kapilāḥ śvētā -
 stāmrāsyā madhupiṅgalāḥ || 6.27.39 ||

nivasantyantimagirau
 tīkṣṇadaṃṣṭrā nakhāyudhāḥ |
 siṃhā iva caturdaṃṣṭrā
 vyāghrā iva durāsadāḥ || 6.27.40 ||

sarvē vaiśvānarasamā
 jvaladāśīviṣōpamāḥ |
 sudīrghāñcitalāṅgūlā
 mattamātaṅgasannibhāḥ || 6.27.41 ||

mahāparvatasaṅkāśā
 mahājīmūtaniḥsvanāḥ |
 vṛttapiṅgalanētrā hi
 mahābhīmagatisvanāḥ || 6.27.42 ||

mardayantīva tē sarvē
 tasthurlaṅkāṃ samīkṣya tē |
 ēṣa caiśāmadhipati -
 rmadhyē tiṣṭhati vīryavān || 6.27.43 ||

jayārthī nityamāditya -
 mupatiṣṭhati vīryavān |
 nāmnā prthivyāṃ vikhyātō
 rājaśatabalīti yaḥ || 6.27.44 ||

ēṣaivāśaṃsatē laṅkāṃ
 svēnānīkēna marditum |
 vikrāntō balavāñchūraḥ
 pauruṣē svē vyavasthitaḥ || 6.27.45 ||

rāmapriyārthaṃ prāṇānāṃ
 dayāṃ na kurutē hariḥ |
 gajāḥ gavākṣō gavayō
 nalō nīlaśca vānaraḥ || 6.27.46 ||

ēkaikamēva yōdhānām
 kōṭibhirdaśabhirvṛtaḥ |
 tathānyē vānaraśrēṣṭhā
 vindhyaparvatavāsinaḥ |
 na śakyantē bahutvāt tu
 saṅkhyātum laghuvikramāḥ || 6.27.47 ||

sarvē mahārāja mahāprabhāvāḥ
 sarvē mahāśailanikāśakāyāḥ |
 sarvē samarthāḥ pṛthivīm kṣaṇēna
 kartum pravidhvastavikīrṇaśailām || 6.27.48 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
 yuddhakāṇḍē saptaviṃśaḥ sargaḥ ||